

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

Zdravý životní styl - Program SZO „Zdraví pro všechny v 21. století“

Průvodní list studijního materiálu

Gabriela Světnická

Opava 2020

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ**

Obsah

1	PROGRAM SZO „ZDRAVÍ PRO VŠECHNY V 21. STOLETÍ“	3
1.1	Světová zdravotnická organizace	4
1.2	Zdraví pro všechny do roku 2000 – předchůdce Zdraví 21	5
1.3	Zdraví 21	7
1.4	Pravidla a zásady Zdraví 21	8
1.5	21 cílů programu Zdraví 21	9
	POUŽITÁ LITERATURA	13
	PŘEHLED DOSTUPNÝCH IKON.....	14

1 PROGRAM SZO „ZDRAVÍ PRO VŠECHNY V 21. STOLETÍ“

PRŮVODCE STUDIEM – STUDIJNÍ PŘEDPOKLADY

Tato kapitola studenty seznámí s programem SZO „Zdraví pro všechny v 21. století“. Vysvětluje nám, o jaký program se jedná a co je jeho prvořadým cílem.

RYCHLÝ NÁHLED STUDIJNÍHO MATERIÁLU

Kapitola Program SZO „Zdraví pro všechny v 21. století“ – jak již vyplývá z názvu – se věnuje nejnovějšímu programu Světové zdravotnické organizace. Dozvíte se, kdy a za jakých okolností vznikla SZO, jaké jsou její cíle, funkce a úkoly. Naučíte se, že předchůdcem současného programu Zdraví 21 je program WHO „Zdraví pro všechny do roku 2000“ se svými 38 cíli. Další části kapitoly budou věnovány samotnému programu Zdraví 21 – konkrétně jeho přípravě, etickému základu a charakteristice 21 cílů.

CÍLE STUDIJNÍHO MATERIÁLU

Po prostudování této kapitoly budete umět:

- popsat cíle a úkoly SZO;
- charakterizovat etický základ programu Zdraví 21;
- interpretovat 21 cílů programu Zdraví 21 – Zdraví pro všechny v 21. století.

KLÍČOVÁ STUDIJNÍHO MATERIÁLU

SZO, WHO, Světová zdravotnická organizace, World Health Organization, program, Zdraví pro všechny v 21. století“, „Zdraví pro všechny do roku 2000“.

ČAS POTŘEBNÝ KE STUDIU

Stopáž studijního materiálu: 10:54

Doporučený čas ke studiu: 60 minut

DALŠÍ ZDROJE – DOPORUČENÁ LITERATURA

ZELENÍKOVÁ, R. Zdravý životní styl. Distanční studijní opora a e-learningový kurz. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2012.

ČELEDOVÁ, L., ČEVELA, R. Výchova ke zdraví. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5351-5.

DALŠÍ ZDROJE – ROZŠIŘUJÍCÍ LITERATURA

MACHOVÁ, J., KUBÁTOVÁ, D. a kol. *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2715-8.

1.1 Světová zdravotnická organizace

Světová zdravotnická organizace – SZO (*World Health Organization – WHO*) vznikla jako výsledek více než stoletého úsilí spojit síly národů a států při řešení společných zdravotních problémů 7. 4. 1948. (Den založení WHO je zároveň Světovým dnem zdraví).

SZO je řídicím a koordinačním orgánem pro mezinárodní spolupráci v péči o zdraví. Členy SZO jsou vlády jednotlivých států, které také poskytují finanční prostředky pro rozpočet SZO.

Cílem SZO je, aby všichni lidé na světě dosáhli co nejvyšší možné úrovně zdraví. SZO považuje právo na zdraví za jedno ze základních práv každého člověka bez rozdílu rasy, náboženství, politického přesvědčení a hospodářského nebo sociálního postavení.

SZO zajišťuje zejména tyto **úkoly**:

- stálé služby ve světovém měřítku, které mohou zajímat všechny státy (např. boj proti infekčním nemocem);
- odbornou pomoc vládám, které o to požádají (např. pomoc při živelných katastrofách);
- organizaci a podporu výzkumu v oblasti péče o zdraví.

SZO je decentralizovaná do šesti regionů, v jejichž čele stojí regionální ředitelé, kteří řídí Regionální úřady a Regionální výbory. Jednotlivé regiony SZO jsou: **Evropa**, **Amerika** (Jižní, Střední, Severní), **Afrika** (mimo arabské země), **Východní Středomoří**, **Jihovýchodní Asie** a **Západní Tichomoří**. Sekretariát SZO je v Ženevě. Sídlo Regionální úřadovny SZO pro Evropu je v Kodani.

SZO se soustředí na 6 základních funkcí:

- formulování a obhajoba věrohodné, eticky a vědecky podložené zdravotní politiky;

- zpracování informací, jejich srovnání, hodnocení trendů a rozvoj výzkumu v této oblasti;
- organizační podpora změn s cílem rozvíjet spolupráci a posílit možnosti řešení zdravotnických problémů;
- rozvoj partnerství na národní i mezinárodní (globální) úrovni;
- stanovování, ověřování, monitorování a zavádění norem a standardů;
- podpora a rozvoj nových technologií, nástrojů a doporučení (směrnic) pro zvládnutí nemocí, snížení rizika, řízení péče o zdraví a poskytování zdravotnických služeb.

SZO každoročně připomíná 4 „světové dny“:

- 24. března Světový den boje proti tuberkulóze (World TB day);
- 7. dubna Světový den zdraví (World Health Day) s každoročně vyhlášeným tématem;
- 31. května Světový den boje proti kouření (World No Tobacco Day);
- 1. prosince Světový den boje proti AIDS (World AIDS Day);

1.2 Zdraví pro všechny do roku 2000 – předchůdce Zdraví 21

Základní principy strategie WHO:

- 1977 (30. světové shromáždění SZO) – příprava programu „Zdraví pro všechny do r. 2000“ – jednalo se o celosvětovou strategii, jejímž cílem bylo, aby: „Všichni lidé na světě by měli dosáhnout do r. 2000 takové úrovně zdraví, která by jim umožnila vést společensky a ekonomicky produktivní život.“ (rezoluce 30. světového shromáždění SZO).
- 1978 – konference v Alma – Atě – kladla důraz na nové pojetí základní (primární) zdravotní péče jako jeden ze základních prostředků realizace Zdraví pro všechny do r. 2000.
- 1984 – schválen návrh 38 cílů Evropským regionálním výborem.

38 cílů programu „Zdraví pro všechny do roku 2000“ (1984) – předchůdce Zdraví 21

I ZLEPŠENÍ ZDRAVÍ (cíle 1 –12):

1. Ekvita (spravedlnost) ve zdraví
2. Zdraví a kvalita života
3. Péče o zdravotně postižené občany
4. Omezení chronických nemocí
5. Omezení přenosných nemocí
6. Zdravé stáří
7. Zdraví dětí a mládeže
8. Zdraví žen
9. Omezení kardiovaskulárních nemocí
10. Zhoubné nádory

11. Úrazy
12. Omezení duševních poruch a sebevražd

II. A ŽIVOTNÍ STYL (cíle 13–17):

13. Politika a zdraví
14. Rozvoj zdraví na lokální úrovni
15. Zdravotní kompetence
16. Zdravý život
17. Tabák, alkohol, psychotropní látky

II. B ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (cíle 18 – 25):

18. Politika a životní prostředí
19. Řízení a životní prostředí
20. Kvalita vody
21. Kvalita ovzduší
22. Kvalita a bezpečnost potravin
23. Skládky a znečišťování půdy
24. Humánní ekologie a osídlení
25. Zdraví lidí v práci

II. C VHODNÁ PÉČE O ZDRAVÍ (cíle 26 – 31):

26. Zaměření zdravotnických služeb
27. Zdroje zdravotnictví a jejich řízení
28. Základní zdravotní péče
29. Nemocniční péče
30. Podíl společnosti na uspokojování zvláštních potřeb
31. Kvalita péče a přiměřená technologie

III. ROZVOJ ZDRAVÍ PRO VŠECHNY (cíle 32 – 38):

32. Zdravotní výzkum a rozvoj
33. Zaměření strategie „Zdraví pro všechny“
34. Řízení strategie „Zdraví pro všechny do roku 2000“
35. Informační systém ve zdravotnictví
36. Příprava a výchova lidí ke zdraví
37. Partnerství pro zdraví
38. Zdraví a etika

Na program „Zdraví pro všechny do roku 2000“ navázaly další programy a projekty orientované na dílčí aspekty úsilí o co nejlepší zdraví lidí.

Program **CINDI** (*Countrywide Integrated Non-communicable Diseases Intervention Programme*) vychází z potřeby pomoci aktivitě veřejnosti v oblasti životního stylu a vytváření zdravých životních podmínek. Program je zaměřený na některé chronické neinfekční nemoci (kardiovaskulární choroby, nádory, cukrovka, duševní nemoci, chronické nemoci dýchacího systému a úrazy) a zdravotně rizikových faktorů. Pozornost je

věnovaná hlavně kouření, nezdravé výživě, alkoholismu, sedavému způsobu života a psychosociálnímu stresu.

Program **Zdravá města** (*Healthy Cities*) je zaměřen na pozitivní motivaci jak politického vedení měst, tak veřejného mínění občanů.

Program **Zdraví podporující škola** (*Health Promoting School*) vychází ze skutečnosti, že škola hraje významnou roli v rozvoji osobnosti – formování systému hodnot a při vytváření a volbě životního stylu.

Další programy zaměřeny na prevenci jsou **Zdravý podnik, Zdravá rodina a Zdravý region**.

1.3 Zdraví 21

Východiskem pro přípravu programu Zdraví 21 byl program Zdraví pro všechny do roku 2000 a celá řada dalších okolností, které provázely realizaci předchozího programu a ovlivnily diskuse o nové variantě programu. Jde zejména o následující:

- politická vůle k pokračování v programové aktivitě;
- uznání ostatními mezinárodními organizacemi (Dětský fond OSN, UNESCO, Rozvojový fond OSN a Rada Evropy);
- věrohodná návaznost politického a vědeckého přístupu;
- rostoucí zájem o sociální oblast;
- příznivá odezva z členských zemí.

Program Zdraví 21 vychází z potřeb a zájmu jednotlivých států a jejich obyvatel, staví na dobrém metodickém základu a respektuje dosavadní získané zkušenosti.

Zdravotní politika je ponímána jako projev výrazného zájmu o zdraví a touhy po spravedlnosti při spravování záležitostí obce i jako forma odpovědnosti za zdraví lidí. Hlavním cílem zdravotní politiky je vytvořit a rozvíjet příznivé životní prostředí, v němž by lidé mohli žít zdravě.

„Zdraví 21 – Zdraví pro všechny v 21. století“ je nástrojem evropské zdravotní politiky. Program Zdraví 21 vychází z potřeb a zájmu jednotlivých států a jejich obyvatel, staví na dobrém metodickém základu a respektuje dosavadní získané zkušenosti.

Na 51. světovém zdravotnickém shromáždění v **květnu 1998** se členské státy Světové zdravotnické organizace usnesly na deklaraci, která formulovala základní politické principy péče o zdraví v jeho nejširších společenských souvislostech. Zdraví je v deklaraci, obdobně jako v české ústavě, stanoveno jedním ze základních lidských práv a jeho zlepšování hlavním cílem sociálního a hospodářského vývoje. Uskutečňování této zásady vyžaduje spravedlnost a solidaritu, všeobecný přístup ke zdravotním službám, založeným na současných vědeckých poznatcích, dobré kvalitě a udržitelnosti pozitivního rozvoje. Deklarace byla přijata, aby zdůraznila a podpořila program Světové zdravotnické organizace *Zdraví 21 – Zdraví pro všechny v 21. století* (*Health 21 – health for all in the 21st century*). Jeho hlavními cíli je **ochrana a rozvoj zdraví lidí po jejich celý život a snížení výskytu nemocí i úrazů** a omezení strádání, které lidem přinášejí. K signatářům deklarace patřila také Česká republika (dále jen „ČR“), jejíž vláda nyní schvaluje národní rozpracování tohoto programu, vědoma si, že

zdraví obyvatelstva patří mezi nejvýznamnější priority její činnosti a činnosti všech resortů.

Význam dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky – *Zdraví 21 – Zdraví pro všechny v 21. století (dále jen „ZDRAVÍ 21“)* je v tom, že před stavuje **racionální, dobře strukturovaný model komplexní péče společnosti o zdraví a jeho rozvoj**, vypracovaný týmy předních světových odborníků z medicínských oborů a odborníků pro zdravotní politiku a ekonomiku. Pro členské státy Světové zdravotnické organizace je ZDRAVÍ 21 podnětem a návodem k vlastnímu řešení otázek péče o zdraví, k vlastním cestám, jak dosáhnout 21 cílů společného evropského programu k povznesení zdravotního stavu národů a regionu. Protože cíle vesměs nejsou stanoveny v absolutních ukazatelích, ale koncipovány jako zlepšení současných národních úrovní, jsou stejně náročné pro státy s různou výchozí úrovní zdraví obyvatelstva.

Důležitým cílem ZDRAVÍ 21 je **snížit rozdíly ve zdravotním stavu uvnitř států a mezi státy Evropy**, protože jsou jedním z prvků sociálních nerovností a faktorem, který může ovlivňovat stabilitu národních společenství a v důsledcích i regionu. ČR z tohoto hlediska nepatří mezi země s kritickou úrovní zdravotního stavu obyvatelstva, není však bez problémů a přes znatelný pokrok dosud nedosáhla parametrů zdraví v nejvyspělejších demokratických průmyslových státech. Nadto má úroveň zdraví výraznou časovou dynamiku a teoretická i reálná hladina zdraví jednotlivce a populace se v prosperujících společnostech stále posunuje výš.

Zdraví pro všechny v 21. století (ZDRAVÍ 21):

- nejnovější program WHO;
- mobilizace společnosti pro rozvoj zdraví;
- priority: společenská závažnost, prevence, ekonomická hlediska;
- hlavní problémy: kardiovaskulární choroby, nádory, úrazy, poruchy reprodukce, duševní choroby, drogy, AIDS;
- snižování rizik: výživa, kouření, alkohol, drogy, sex, pohybové aktivity;
- ve srovnání s předchozí variantou programu do programu bylo nově zařazeno celoživotní pojetí (life cycle approach) a byla zdůrazněna multisektorová zdravotní strategie.

1.4 Pravidla a zásady Zdraví 21

Pravidla a zásady Health 21 pro evropský region:

- trvalým cílem: je dosažení úplného potenciálu zdraví pro všechny. Na tento cíl navazují dva hlavní cíle:
 - podporovat a chránit zdraví lidí po celý život;
 - snížit výskyt nebezpečných nemocí a zranění a zmírnit utrpení, které způsobují.

Etický základ programu je tvořen třemi základními hodnotami:

- zdraví jako základní lidské právo

- ekvita (spravedlnost) ve zdraví a solidarita při činnosti mezi jednotlivými zeměmi i mezi skupinami lidí uvnitř jednotlivých zemí, a to včetně žen a mužů
- spoluúčast a odpovědnost jednotlivců, skupin, institucí a obcí za trvalý rozvoj péče o zdraví.

Byly zvoleny 4 základní postupy, jejichž smyslem je přispět k realizaci programu využitím vědeckých, ekonomických i politických podmínek:

- meziresortní strategie postihující determinanty zdraví a beroucí v úvahu zdravotní, ekonomické, sociální, kulturní i další okolnosti a soustavně hodnotící zdravotní dopad přijatých opatření;
- příprava a realizace programů zaměřených na zdravotní výsledky a důsledné hodnocení investic do zdraví z hlediska jejich přínosu;
- integrovaná základní zdravotní péče zaměřená na rodinu a celé společenství podporovaná pružným a citlivým nemocničním systémem;

participační zdravotní rozvoj, jehož prostřednictvím bude rozvíjena účast všech, kteří mohou ke zdraví lidí přispět, např. rodin, škol, pracovišť, místních společenství a územních celků, přičemž smyslem je posílit společné rozhodování, realizace i odpovědnost.

1.5 21 cílů programu Zdraví 21

21 cílů programu „Zdraví pro všechny v 21. století“ (1998):

1. Solidarita zdraví v Evropském regionu

Do roku 2020 by se měl současný rozdíl ve zdravotním stavu mezi členskými státy Evropského regionu snížit alespoň o jednu třetinu.

2. Spravedlnost (ekvita) ve zdraví

Do roku 2020 by se měly zdravotní rozdíly mezi socioekonomickými skupinami uvnitř jednotlivých členských zemí snížit nejméně o jednu čtvrtinu, a to podstatným zlepšením úrovně zdraví deprivovaných populačních skupin.

3. Zdravý start do života

Do roku 2020 by ve všech členských zemích Evropského regionu měly mít všechny narozené děti a děti předškolního věku lepší zdraví umožňující jim zdravý start do života.

4. Zdraví mladých

Do roku 2020 by měli mladí lidé Evropského regionu být zdravější a schopnější plnit svoji roli ve společnosti.

5. Zdravé stárnutí

Do roku 2020 by měli mít lidé nad 65 let možnost plně využívat svůj zdravotní potenciál a aktivně se podílet na životě společnosti.

6. Zlepšení duševního zdraví

Do roku 2020 by se měla zlepšit psychosociální pohoda lidí a pro lidi s duševními problémy by měly být plně dostupné komplexní služby.

7. Snížení výskytu infekčních nemocí

Do roku 2020 by se měly podstatně snížit nežádoucí důsledky infekčních nemocí prostřednictvím systematicky realizovaných programů na vymýcení, eliminaci nebo zvládnutí společensky závažných infekčních nemocí.

8. Snížení výskytu neinfekčních nemocí

Do roku 2020 by se v Evropském regionu měla na co nejnižší možnou úroveň snížit

nemocnost, invalidita a předčasná úmrtnost v důsledku hlavních chronických nemocí.

9. Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy

Do roku 2020 by v Evropském regionu měly trvale a výrazně klesat počty zranění, invalidit a úmrtí v důsledku nehod a násilí.

10. Zdravé a bezpečné životní prostředí

Do roku 2015 by měli lidé v Evropském regionu žít v bezpečnějším životním prostředí, v němž by výskyt zdraví nebezpečných látek neměl přesahovat mezinárodně schválené normy.

11. Zdravější životní styl

Do roku 2015 by si lidé v celé společnosti měli osvojit zdravější životní styl.

12. Snížení škod způsobených alkoholem, drogami a tabákem

Ve všech členských státech by se do roku 2015 měly výrazně snížit nepříznivé důsledky návykových látek, jako je tabák, alkohol a psychoaktivní látky.

13. Zdravé místní životní podmínky

Do roku 2015 by obyvatelé Evropského regionu měli mít více příležitostí žít ve zdravých sociálních a ekonomických životních podmínkách doma, ve škole, na pracovišti a v místním společenství.

14. Společná odpovědnost různých odvětví za zdraví

Do roku 2020 by si měly všechny resorty uvědomit a přijmout svoji odpovědnost za zdraví.

15. Integrovaný resort zdravotnictví

Do roku 2010 by lidé Evropského regionu měli mít mnohem lepší přístup k základní zdravotní péči, která je orientovaná na rodinu i místní společenství a opírá se o flexibilní a vhodně reagující nemocniční systém.

16. Řízení v zájmu kvality péče

Do roku 2010 by všechny členské státy měly zajistit, aby řízení resortu zdravotnictví od populačních programů po individuální péči o pacienta na klinické úrovni, bylo orientováno na výsledek.

17. Financování zdravotnických služeb a rozdělování zdrojů

Do roku 2010 by členské státy měly mít takový mechanismus financování a rozdělování zdrojů pro zdravotnictví, který by spočíval na zásadách rovného přístupu, hospodárnosti, solidarity a optimální kvality.

18. Příprava zdravotnických pracovníků

Do roku 2010 by měly všechny členské státy zajistit, aby pracovníci ve zdravotnictví i zaměstnanci dalších odvětví získali odpovídající vědomosti, postoje a dovednosti k ochraně a rozvoji zdraví.

19. Výzkum a znalosti pro zdraví

Do roku 2005 by všechny členské státy měly mít takový zdravotní výzkum, informační i komunikační systém, který by umožnil získávat, využívat a předávat znalosti vedoucí k rozvoji zdraví všech lidí.

20. Mobilizace partnerů pro zdraví

Do roku 2005 by do realizace strategie zdraví pro všechny měli být zapojeni jednotlivci, skupiny a organizace jak veřejného, tak soukromého sektoru, občanských společností a sdružení pro zdraví.

21. Opatření a postupy směřující ke zdraví pro všechny

Do roku 2010 by měly všechny členské státy přijmout a zavádět opatření směřující ke zdraví pro všechny, a to na celostátní, krajské i místní úrovni, která by byla podporována vhodnou institucionální infrastrukturou, řízením a novými metodami vedení.

Program Zdraví 21 je od svého vzniku prováděn v jednotlivých zemích jak velmi příznivým přijetím spojeným s rozsáhlou výzkumnou, organizační i politickou prací, tak i určitou skepsí, rezervovaností, pasivitou až odporem ke změnám a ulpíváním na „tradičním“ biomedicínském modelu medicíny i na mocensko autoritářském stylu řízení.

Důležitým krokem konkretizace a využití programu Zdraví 21 v ČR byla příprava

„Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR“, který Vláda ČR schválila 30.10.2002.

PRŮVODCE STUDIEM

Obory 090-Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – obory d. n., 091-Zdravotní péče, 0922-Péče o děti a mládež.

Po prostudování této kapitoly a shlédnutí videa ke kapitole, budou studenti seznámeni s problematikou Program SZO Zdraví pro všechny v 21. století, jsou zde uvedeny definice jednotlivých pojmů a zapojení studentů do úkolů, či zodpovězení otázek, které se týkají daného tématu. Průvodní listy jsou logicky seřazeny, pro dobrý přehled jednotlivých kapitol pro studenty a odpovídají tématům v prezentaci a ve videích.

ÚKOL K ZAMYŠLENÍ

Pokud jste pozorně četli uvedený text, zkuste si odpovědět na otázku co je cílem WHO?

NÁMĚT NA TUTORIÁL

Změní se nějakým způsobem Váš pohled na WHO po prostudování tohoto textu?

KONTROLNÍ OTÁZKA

1. Co předcházelo programu Zdraví 21?
2. Kolik cílů má Zdraví pro všechny do roku 2000?
3. Vyjmenujte cíle programu Zdraví 21.

KORESPONDENČNÍ ÚKOL

Vypracujte seznam Světových dnů SZO

SAMOSTATNÝ ÚKOL

Zjistěte ve svém okolí, jaké znalosti mají ohledně programu Zdraví 21.

POUŽITÁ LITERATURA

HANZLÍKOVÁ, A. a kol. *Úloha ošetrovatelstva v ochrane komunitného zdravia 1. 1.* vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2002. 176 s. ISBN 80-223-1533-8.

ZDRAVÍ 21: VÝKLAD ZÁKLADNÍCH POJMŮ: ÚVOD DO EVROPSKÉ ZDRAVOTNÍ STRATEGIE ZDRAVÍ PRO VŠECHNY V 21. STOLETÍ. 1. vyd. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2004. 160 s. ISBN 80-85047-33-

http://www.mou.cz/mou/section_show.jsp?s=901|907|939&selIdDoc=10

www.who.dk SZO v Kodani

www.who.int SZO v Ženevě

www.mzcr.cz Ministerstvo zdravotnictví

www.uzis.cz Ústav zdravotnických informací a statistiky

www.szu.cz Státní zdravotní ústav

www.izpe.cz Institut pro zdravotní politiku a ekonomiku

PŘEHLED DOSTUPNÝCH IKON

	Čas potřebný ke studiu		Cíle kapitoly
	Klíčová slova		Nezapomeňte na odpočinek
	Průvodce studiem		Průvodce textem
	Rychlý náhled		Shrnutí
	Tutoriály		Definice
	K zapamatování		Případová studie
	Řešená úloha		Věta
	Kontrolní otázka		Korespondenční úkol
	Odpovědi		Otázky
	Samostatný úkol		Další zdroje
	Pro zájemce		Úkol k zamyšlení

Pozn. Tuto část dokumentu nedoporučujeme upravovat, aby byla zachována správná funkčnost vložených maker. Tento poslední oddíl může být zamknut v MS Word 2010 prostřednictvím menu Revize/Omezit úpravy.

Takto je rovněž omezena možnost měnit například styly v dokumentu. Pro jejich úpravu nebo přidávání či odebrání je opět nutné omezení úprav zrušit. Zámek není chráněn heslem.

Název: **Program SZO „Zdraví pro všechny v 21. století“**

Autor: **Mgr. Gabriela Světnická**

Vydavatel: Slezská univerzita v Opavě
Fakulta veřejných politik v Opavě

Určeno: pedagogickým zaměstnancům SU

Počet stran: 15

Tato publikace neprošla jazykovou úpravou.